

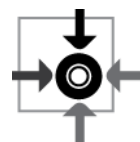
בין אדם לחברו

ידע קודם

1. הלכות שבין אדם לחברו שנלמדו מהספר קיצור שולחן ערוך לפי תכנית הלימודים :
הלכות אונאה – אונאת ממון ואונאת דברים (סימן קסב, מבוא וסעיפים א, יט) ;
הלכות אבדה ומציאה (סימן קסג, מבוא וסעיפים א, ה) ; **הלכות גניבה** (סימן קסו, מבוא וסעיפים א–ח) ; **הלכות גזלה** (סימן קסז, סעיפים א–ד) ; **הלכות נזקי גוף** (סימן קסט, סעיפים א–ג, טו) ;
2. הכרת המושגים האלה : אונאת דברים, אונאת ממון, גניבת דעת, אופן הנחת אבדה, עושק, אבחנה בין גנבה וגזל.

יעדי המשימה

1. **התמצאות במבנה טקסט הלכתי** – התמצאות בספר ההלכה קיצור שולחן ערוך מקור חיים של הרב חיים דוד הלוי או של הרב שלמה גאנצפריד ;
2. **ערכים ורלוונטיות** – כתיבת סיפור מקרה הקשור לאחת ההלכות שבין אדם לחברו ;
3. **ערכים ורלוונטיות** – כתיבת כללי התנהגות לאמנה חברתית לכיתה לפי ההלכות שבין אדם לחברו ;
4. **ערכים ורלוונטיות** – **עבודת צוות** – צירוף הכללים שנכתבו לכדי אמנה חברתית, בעבודה צוות תוך כדי שיתוף פעולה בין התלמידים.
5. **מיומנות כללית** – **הבעה בכתב** – ניסוח טוב של סיפור המקרה המצוין בסעיף 2.

התנאים לביצוע המשימה

1. עבודה אישית ועבודה בקבוצות ;
2. שני שיעורים בכיתה ועבודה בבית לפי הצורך.

החומרים לביצוע המשימה

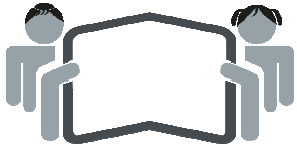

1. המשימה לתלמיד 'בין אדם לחברו', שבה אמצעי העזר האלה :
 – רשימת הנושאים בקיצור שולחן ערוך ;
 – דף לתיאור מקרה ;
2. חומרים וכלי כתיבה להכנת אמנה חברתית.

התוצר המצופה מהתלמיד

1. סיפור מקרה כתוב הקשור להלכה בנושא שבין אדם לחברו ;
2. כללי התנהגות שקשורים להלכות שבין אדם לחברו הכתובים באמנה חברתית.

מורים יקרים,

לפניכם משימת הערכה בנושא 'בין אדם לחברו'.

המשנה, במסכת יומא (פרק ח' משנה ט') מדגישה את החשיבות של קיום כראוי של המצוות שבין אדם לחברו:

'מִכָּל חַטָּאֵיִיְכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ' (ויקרא טז, ט) = עברות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר.

עברות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר **'עַד שְׂיִרְצָה אֶת חֲבֵרוֹ'**.

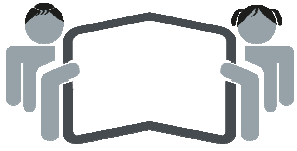
יום הכיפורים איננו מכפר על חטאים ועוולות שבין אדם לחברו. עברות אלה יימחלו רק כאשר הזולת שבו פגעו יסלח וימחל לפוגע.

חשוב להסביר לתלמידים את חשיבות הנושא ואת הרלוונטיות שלו לחייהם: רוב המצוות בחיינו עוסקות בעניינים שבין אדם לחברו.

חזרה על החומר שנלמד: לפני שמתחילים במשימה כדאי לשוב ולדון בכיתה על הלכות שבין אדם לחברו ולוודא כי התלמידים מתמצאים בקיצור שולחן ערוך ויכולים לזהות את ההלכות שבו.

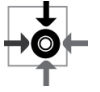
הצגת המשימה 'בין אדם לחברו' לתלמידים: מומלץ לקרוא את המשימה עם התלמידים ולהסביר להם שביצוע המשימה הוא כלי הערכה – הערכת המורה, הערכה עצמית, ולפי שיקול דעתו של המורה, גם הערכת עמיתים. כמו כן מומלץ להסביר לתלמידים שהם יידרשו להשלים את המשימה בשלבים, ושהמורה ינחה אותם בכל אחד משלבי המשימה.

חשוב להדגיש בפני התלמידים שהמשימה היא עבודה קבוצתית, המזמנת שיתוף פעולה בין תלמיד לחברו ברוח המצוות שבין אדם לחברו.

שלב 1 – מקרה שבין אדם לחברו

יעדי שלב 1

1. ערכים ורלוונטיות – כתיבת סיפור מקרה הקשור לאחת ההלכות שבין אדם לחברו;
2. מיומנות כללית – הבעה בכתב – ניסוח טוב של סיפור המקרה המצוין בסעיף 1.

התנאים לביצוע שלב 1

עבודה אישית בבית

החומרים לשלב 1

דף תיאור מקרה

הנחיות להעברת שלב 1

1. יש להנחות את התלמידים לכתוב סיפור מקרה הקשור להלכות שבין אדם לחברו (ההלכות כתובות בעמוד 1 במשימה לתלמיד). הסיפור יכול להיות חוויה אישית הקשורה למקרה שבין אדם לחברו, אך מאחר שיתכן שמקצת התלמידים יתקשו לחשוף סיפור אישי, שמן הסתם יש בו דילמה, יש לאפשר לכתוב על מקרה שאינו אישי. אפשר להציע לתלמידים לכתוב על מקרה הקשור לדמות מסביבתם הקרובה (משפחה או חברים) או מסביבתם הרחוקה (מקרה ששמעו עליו באמצעי התקשורת או שקראו עליו בספרים או שצפו בו בסרטים וכדומה).
2. יש להנחות את התלמידים לתאר את המקרה, את ההתלבטויות שלהם או של הדמות בסיפור ואת ההתמודדות שלהם או של הדמות בסיפור עם המקרה. כמו כן יש להנחות אותם לתאר כיצד הם נהגו או כיצד הדמות בסיפור נהגה בסופו של דבר, גם אם נהגו שלא לפי ההלכה. יש להסביר לתלמידים שמכל מקרה כזה אפשר ללמוד על המשמעות של המצוות שבין אדם לחברו. ראוי שהמורה יכוון את התלמידים לכתוב על מקרים בעלי משמעות ולא על מקרים שוליים.
3. יש להנחות את התלמידים לצטט את ההלכה הרלוונטית לסיפור, לציין את מראה המקום שלה בקיצור שולחן ערוך ולהסביר את הקשר שבין הסיפור שלהם ובין ההלכה (דף לתיאור מקרה מוצג בעמוד 3 במשימה לתלמיד).
4. יש לאסוף מהתלמידים את הדפים של תיאור המקרה, להעריך אותם לפי המחווה ולהחזיר אותם לתלמידים עם משוב. המשוב יעזור לתלמידים לבצע את השלב הבא במשימה – כתיבת אמנה חברתית.

התוצר של שלב 1

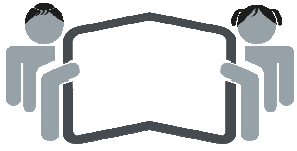

דף של תיאור מקרה בנושא שבין אדם לחברו: סיפור אישי או סיפור על דמות אחרת, אמתית או דמיונית. הסיפור יעסוק בהלכות שבין אדם לחברו. בסיפור יעלה התלמיד דילמה האישית ויפרט את דרך ההתמודדות שלו עמה.

הערכת שלב 1

ההערכה תבצע לפי המחווה לאחר סיום השלב הזה.

שלב 2 – כתיבת כללים לאמנה חברתית לכיתה

יעדי שלב 2

1. **ערכים ורלוונטיות** – כתיבת כללי התנהגות מחיי היום יום של התלמידים לפי ההלכות שבין אדם וחברו, המיועדים לאמנה החברתית;
2. **ערכים ורלוונטיות – עבודת צוות** – צירוף הכללים שנכתבו לכדי אמנה חברתית, בעבודת צוות תוך כדי שיתוף פעולה בין התלמידים.

התנאים לביצוע שלב 2

עבודה קבוצתית בכיתה

החומרים לשלב 2

רשימת הנושאים בקיצור שולחן ערוך

הנחיות להעברת שלב 2

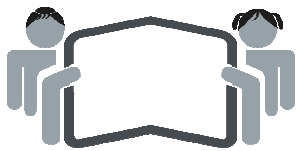
1. בפעילות זו יוכלו התלמידים לקשר בין ההלכות בנושא שבין אדם לחברו ובין חיי היומיום שלהם. כך הם יוכלו להבין את הרלוונטיות של ההלכות לתקופתנו.
2. כדי לבצע את השלב הזה של המשימה יש להסביר לתלמידים מהי אמנה חברתית ולדון עמם על מטרות המשימה ועל התועלת של כתיבה משותפת. התלמידים יצטרכו להבין כיצד אמנה זו, הנעשית בשיתוף פעולה כיתתי, תשפר את האקלים החברתי בכיתה ותקרין על כל בית הספר.

אמנה חברתית

- אמנה חברתית היא הסכם בין שותפים על ערכים, על מטרות ועל דרכי פעולה ליישומם. ואלה המטרות של האמנה החברתית:
- לטפח יחס של כבוד הדדי בין התלמידים.
  - להגדיר את תחומי המעורבות, השותפות והאחריות של התלמידים בחיי החברה בכיתה – כיצד ננהג אם נראה חבר המעליב את זולתו? מה נעשה אם נמצא פריט לימודי או אבדה כלשהי בכיתה או בסביבתה? ועוד שאלות מעין אלה.
  - להביא לידיעת התלמידים באופן ברור ובפומבי את החובות ואת הזכויות של כל פרט. כיצד באה לידי ביטוי בכיתה הזכות לפרטיות והחובה להעניק פרטיות, הזכות לכבוד והחובה לכבד אחרים, החובה להגנה ולשלמות הגוף של כל אחד, החובה להיזהר שלא להזיק לגוף ולרכוש, החובה לנהוג ביושר ובהגינות, לסייע ולעזור לחברים ועוד שאלות מעין אלה.
  - לטפח ערוצי תקשורת ופעולה המשותפים לכל הגורמים המעורבים בחיי בית הספר, לשתף באמנה את תלמידי השכבה או את תלמידי בית הספר, לטפח ולחזק את השיח האישי, לעודד את התלמידים לבקש סיוע ממבוגר אחראי בבית הספר ועוד.

הרחבה ודוגמאות אפשר למצוא באתר מנהל חברה ונוער של משרד החינוך:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Hevra/MafteachHalev/Cheshvan.html>

3. כל קבוצה תידרש לבחור שלוש-ארבע הלכות (לפי שיקול דעתו של המורה), הקשורות לחיי החברה בכיתה, ולנסח לפיהן כללי התנהגות הרלוונטיים לחיי היום יום בכיתה. כל הכללים יצורפו יחד לכדי אמנה חברתית (ראו שלב 3). אם התלמידים יתקשו לנסח את הכללים לפי ההלכות, יהיה אפשר להביא להם דוגמאות מנספח 1 בעמוד 9 בחוברת זו.
4. יש לאסוף מהתלמידים את הכללים שכתבו, להעריך אותם לפי המחווון ולהחזיר אותם לתלמידים עם משוב. המשוב יעזור לתלמידים לבצע את השלב הבא במשימה – **כתיבת אמנה חברתית** על סמך הכללים שחוברו בקבוצות.

התוצר של שלב 2

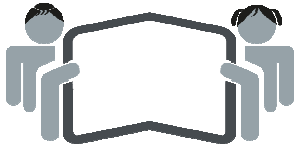

שלושה עד ארבעה כללי התנהגות באמנה החברתית, הקשורים להלכות בנושא שבין אדם לחברו.

הערכת שלב 2

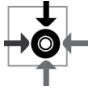
ההערכה תתבצע לפי המחווון לאחר סיום השלב הזה. התוצרים יוחזרו לתלמידים עם משוב על תוכן הכללים ועל ניסוחם. מטרת המשוב היא צירוף כללי ההתנהגות לכדי אמנה חברתית. הכללים יתבססו על ההלכה, יהיו רלוונטיים לכיתה וינסחו כראוי.

שלב 3 – כתיבת אמנה חברתית לכיתה

יעד שלב 3

ערכים ורלוונטיות – כתיבת אמנה חברתית לפי ההלכות שבין אדם לחברו

התנאים לביצוע שלב 3

עבודה קבוצתית בכיתה

החומרים לשלב 3

1. כללי התנהגות שנכתבו לאמנה החברתית ושתוקנו על פי משוב המורה בשלב 2;
2. אמצעי עזר וכלי כתיבה להכנת האמנה החברתית.

הנחיות להעברת שלב 3

1. כל קבוצה תציג את הכללים שכתבה והתלמידים ידונו עליהם בכיתה בהנחיית המורה. כללים שיימצאו ראויים להיכלל באמנה, ייכתבו על הלוח. אם תהיה חפיפה בין כללים של קבוצות שונות יהיה אפשר להציע לתלמידים לשלב בין הכללים כדי שכל הקבוצות יבואו לידי ביטוי.
2. המורה יוכל להכין כרזה גדולה או שיטיל את המשימה על ועדה הקישוט בכיתה. הכותרת של הכרזה תיבחר בשיתוף פעולה בין תלמידי הכיתה.
3. התלמידים יכתבו את הכללים שייבחרו במליאת הכיתה על רצועות אחידות וידביקו אותן על הכרזה. לחלופין, כל קבוצה תכתוב את הכללים שחיברה על הכרזה.
4. אפשר להציע לתלמידים לקשט את האמנה באיורים מתאימים, לפי שיקול דעתו של המורה ולפי הלך הרוח בכיתה.
5. כל התלמידים יחתמו על האמנה.

התוצר של שלב 3

אמנה חברתית בעקבות דיון

הערכת שלב 3

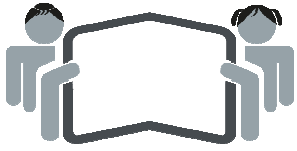

שלב 3 הוא שלב מסכם ואין מעריכים אותו.

סיכום הערכת המשימה 'בין אדם לחברו'

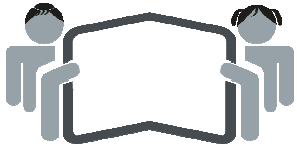

1. הערכה של סיפור המקרה והחזרתו לתלמיד (שלב 1);
2. הערכת הכללים לאמנה החברתית והחזרתם לתלמידים (שלב 2).

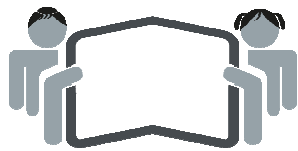
הצעות להרחבת המשימה

- העלאת האמנה לאתר האינטרנט של הכיתה או של השכבה.
  - עידוד התלמידים להתנהג בחיי היום יום לפי האמנה. אפשר לעשות זאת בדרך של ציון לטובה של תלמידים שנהגו לפי האמנה בכל סוף שבוע.
  - בסיכום המשימה אפשר להציע לתלמידים לספר את סיפורם בכיתה או להכין לוח כיתה שבו יפורסמו סיפורי התלמידים. כך הכיתה תיחשף למגוון סיפורים.
  - המחזות הסיפוריים של התלמידים.
  - הכנת חידון בנושא לפי ההנחיות האלה:
1. התלמידים יקבלו רשימה של חמש הלכות בנושא שבין אדם לחברו (עמוד 1 במשימה לתלמיד) ודוגמאות לסוגי חידונים: חידון איורים, חידון תיאורים מילוליים וחידון הצגות (ראו נספח 2 במדריך זה). כל קבוצה תתבקש לבחור סוג אחד של חידון, ולחבר חמש חידות ופתרון, כל חידה על הלכה שונה. המטרה היא לתת לכל קבוצה את ההזדמנות לעסוק בכל ההלכות הנלמדות בתכנית הלימודים ולהראות את הידע שלהם בכל ההלכות האלה.
  2. יש להסביר לתלמידים את מבנה החידה: הצגת 'מקרה' הקשור לאחת ההלכות בדרך של **המחשה**. ההמחשה יכולה לבוא לידי ביטוי בשלוש דרכים לפי סוג החידון שבחרו: 1) איור, ציור או תצלום ממקורות שונים (כגון ציור עצמי, חומרים מהאינטרנט או מעיתונים); 2) תיאור מילולי (שאלה פתוחה, שאלה סגורה); 3) הצגה. עתה צריך להסביר לתלמידים את דרך הכנת הפתרון – הצגת 'הדין' – ציטוט של ההלכה הרלוונטית למקרה, ציון מראה המקום שלה בקיצור שולחן ערוך והסבר, בלשון התלמיד, על דרך ההתנהגות המתאימה למקרה זה לפי ההלכה. בנספח 2 של מדריך זה יש דוגמאות לסוגים שונים של חידות על אותו נושא. יש לציין שהמורה נדרש להראות את הדוגמאות לתלמידים; עם זאת יש לומר להם כי עליהם לכתוב חידות משלהם ולא לחזור על הדוגמאות.
  3. התלמידים יחודו את החידונים לחבריהם. אפשר לעשות זאת לפני כל הכיתה ואפשר להחליף חידונים בסבב בין הקבוצות, וכך ייחשפו התלמידים לחידות מגוונות. תלמידים יפתרו את החידות ויבדקו את הפתרונות בעזרת כרטיסיות שכבר כתובים בהן הפתרונות (בנספח 2 מוצגות כרטיסיות מוכנות ריקות לכתובת חמש חידות וחמישה פתרונות. אפשר לצלם אותן, אם יידרש).
  4. אפשר לערוך תחרות פתרונות אישית או תחרות פתרונות בין הקבוצות.
  5. יש להנחות את התלמידים לבדוק אם פתרו נכון את החידות לפי קיצור שולחן ערוך.

בתחילת הדרך 2-1	קרוב להשגת היעד 4-3	השגת היעד 6-5	רמת ביצוע מטלה	קריטריון
<p>התלמיד תיאר מקרה שאינו ממחיש בצורה ברורה דילמה בנושא התנהגות שבין אדם לחברו או שתיאר מקרה שולי.</p> <p>התלמיד תיאר את המקרה כראוי, אך לא זיהה את ההלכה הרלוונטית.</p>	<p>התלמיד תיאר מקרה הממחיש באופן חלקי דילמה בנושא התנהגות שבין אדם לחברו.</p> <p>התלמיד זיהה את ההלכה הרלוונטית למקרה והסביר את הקשר ביניהם בצורה כללית וחלקית.</p>	<p>התלמיד תיאר מקרה הממחיש בצורה ברורה דילמה בעלת משמעות בנושא התנהגות שבין אדם לחברו.</p> <p>התלמיד קישר את המקרה להלכה הרלוונטית והסביר בצורה ברורה את הקשר ביניהם.</p>	<p>תיאור מקרה, אישי או לא אישי, הקשור להלכה שבין אדם לחברו (שלב 1)</p>	<p>ערכים ורלוונטיות: כתיבת סיפור מקרה הקשור לאחת ההלכות שבין אדם לחברו</p>
<p>התלמיד ניסח כלל אחד לאמנה חברתית: – הכלל אינו רלוונטי להלכות שבין אדם לחברו. – התלמידים אינם יכולים לקיים את הכלל שנכתב.</p>	<p>התלמיד ניסח שני כללים לאמנה חברתית: – הכללים רלוונטיים במידה חלקית להלכות שבין אדם לחברו. – התלמידים יכולים לקיים את הכללים במידה חלקית.</p>	<p>התלמיד ניסח שלושה או ארבעה כללים לאמנה חברתית: – הכללים רלוונטיים להלכות שבין אדם לחברו. – התלמידים יכולים לקיים את הכללים.</p>	<p>כתיבת כללים לאמנה חברתית לפי הלכות שבין אדם לחברו (שלב 2)</p>	<p>ערכים ורלוונטיות: כתיבת אמנה חברתית לפי ההלכות שבין אדם לחברו</p>
<p>התלמיד תיאר את המקרה בצורה שאינה ברורה.</p>	<p>התלמיד תיאר את המקרה בצורה שאינה חד-משמעית.</p>	<p>התלמיד תיאר את המקרה בהירות.</p>	<p>ניסוח של תיאור המקרה (שלב 1)</p>	<p>מיומנות כללית: הבעה בכתב (אופציונלי)</p>
<p>התלמיד לא היה מעורב בפעילות, לא נתן משוב לחבריו או שנתן משוב שפגע בחבריו.</p> <p>התלמיד דבק בעמדתו ולא שיתף פעולה עם חבריו.</p>	<p>התלמיד גילה מעורבות בפעילות במידה חלקית ונתן משוב ענייני לחבריו.</p> <p>התלמיד גילה פתיחות וסובלנות לדעות ורעיונות של חבריו במידה בינונית.</p>	<p>התלמיד גילה מעורבות בפעילות ונתן משוב המכבד את חבריו על עבודתם.</p> <p>התלמיד גילה פתיחות וסובלנות לדעות ולרעיונות של חבריו. התלמיד שוחח, החליף דעות, והגיע להסכמות.</p>	<p>חיבור כללים לאמנה חברתית בצוות (שלב 2)</p>	<p>ערכים ורלוונטיות: עבודת צוות (אופציונלי)</p>

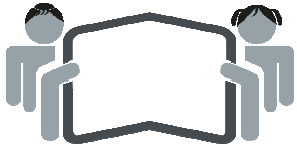
נספח 1 – דוגמאות לכללים באמנה כיתתית

בנושא 'איסור אונאה':

1. נשתדל שלא להזכיר לחבר מעשה רע שעשה בעבר כדי לא לפגוע בו וכדי לא לצערו.
2. נקפיד לנהוג בחבר ביושר ובהגינות ולא נאמר לו דברים שאיננו מתכוונים אליהם.
3. נקפיד שלא לקחת רכוש או כסף מחבר בדרך של שקר ומרמה, אלא רק בדרך של בקשת רשות.

בנושא 'הלכות אבדה ומציאה':

1. אם ניתקל בחפץ שאבד לחבר או למכר – נשיב אותו לזה שאיבד אותו.
2. אם מצאנו חפץ השייך לחבר או למכר ואיננו יודעים היכן הוא – נשמור את החפץ ונעשה ככל יכולתנו להשיב אותו לזה שאיבד אותו.
3. אם מצאנו חפץ ואיננו יודעים למי הוא שייך – ניתן אותו למורה או למזכירות. בעל האבדה בוודאי יחפש את החפץ ויפנה למזכירות לברר על אודותיו.

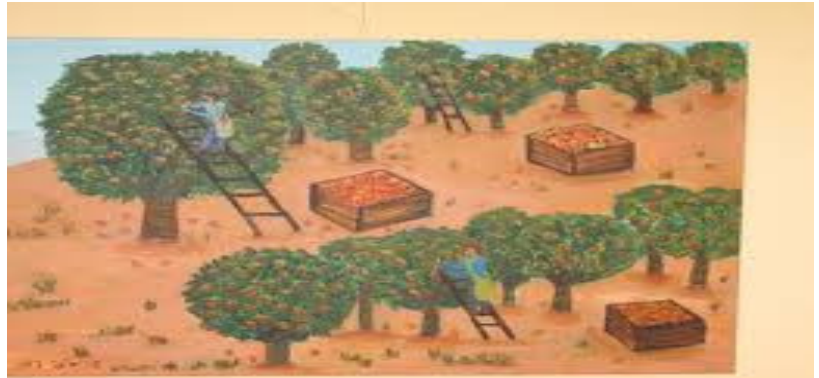

נספח 2 – דוגמאות לחידונים באמנה

חידון מאויר

בכל חידה יש איור או כמה איורים המתארים מקרה שבין אדם לחברו. לדוגמה: אם תחברו חידה על הלכות גזלה תוכלו לצייר תלמידים האוכלים מפרות העצים בשדה או במטע פרטיים. תוכלו להציג את המקרה גם בעזרת תצלומים, תמונות מהאינטרנט, תמונות מעיתונים וכדומה.

מספר החידה 1 2 3 4 5

כיצד יש לנהוג בתלמידים שנכנסו לשדה או למטע פרטיים ואכלו מפרותיו?

מחברי החידה: **משה, דוד, חיים**

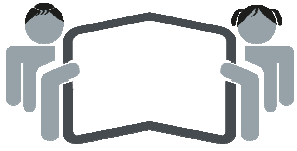
פתרון לחידה מספר 1 2 3 4 5

ציטוט ההלכה המתאימה למקרה שתואר בחידה: **"איזהו האגלה? זה האוקח ממון האדם בחולקה ... שנכנס לרשותו של אחר ברכונו בעצמים ... שירד לשדהו ואכל פירותיה".**

מראה המקום של ההלכה: **קיצור שלחן ערוך, סוף ק"ז סעיף א**

הסבר ה"דין" בלשון התלמידים: **איסור אגלה בהלכה הוא שימוש בכוח, תקיפה או הנאה מרכושו או מכספו של אדם אחר בניגוד ברור לרכונו.**

מחברי הפתרון לחידה: **משה, דוד, חיים**

חידון של תיאורים מילוליים

בכל חידה יש משפט או כמה משפטים המתארים מקרה שבין אדם לחברו. תוכלו לכתוב את המשפטים בעצמכם או להביא ידיעה ממקורות שונים (עיתונים, אינטרנט) על מקרה אמתי שקרה.

מספר החידה 1 2 3 4 5

החידה: תלמידים יצאו לפיקניק שנתו. בדרכם ראו עדה או מטע פרטיים שיש בהם פרות הפליג על הצצים. התלמידים נכנסו לפע ואכלו מהפרות. כיצד יש לנהוג בהם?

מחברי החידה: משה, דוד, חיים

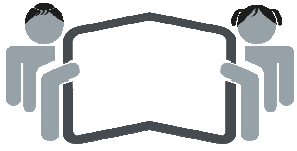
פתרון לחידה מספר 1 2 3 4 5

ציטוט ההלכה המתאימה למקרה שתואר בחידה: "אילנה האלף? זה הלוקח ממון האדם בחולקה... שנכנס לפרותו על ארצו המצאים... שירד לעדה ואכל פירותיה".

מראה המקום של ההלכה: קיצור שלחן ערוך, פרק קס"ז סעיף ג

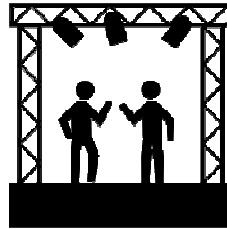
הסבר ה"דין" בלשון התלמידים: איסור גנבה הוא שימוש בכוח, תקיפה או הנאה מרכוש או מכספו על אדם אחר בניאוף ברור לרצונו.

מחברי הפתרון לחידה: משה, דוד, חיים

חידון של הצגות

בכל חידה תציגו לחבריכם הצגה קצרה על מקרה שבין אדם לחברו. לדוגמה, אם תחליטו לחבר חידה של הצגה, כתבו את התמליל/התסריט של ההצגה והגישו אותו למורה להערכה. לאחר מכן חלקו ביניכם את התפקידים. בהצגה על הלכות גזלה, למשל, ישחקו כמה תלמידים בתפקיד של תלמידים בטיול הנכנסים לשדה או למטע פרטיים ואוכלים מפרות העצים, ותלמיד אחד ישחק בתפקיד של בעל השדה או המטע הרואה אותם אוכלים מפרותיו.

מספר החידה 1 5 4 3 2

החידה: *משה בתפקיד של תלמיד הטיל נכנס למטע ואמר: איילו פרות טעמיט יש כאן, בואו נקטוף ונאכל... חייט בתפקיד של בעל המטע מסתכל עליו ואמר את מה הוא חושב בלבו, חוצפן שכמותו...*

מחברי החידה: *משה, דוד, חייט*

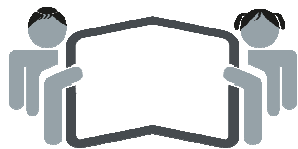
פתרון לחידה מספר 1 5 4 3 2

ציטוט ההלכה המתאימה למקרה שתואר בחידה: *"אינהו האנלי? זה הלוקח ממון האדם בחולקה... שנכנס לפרותו של א ברצון בעצמיט... שירד לשדהו ואכל פירותיה".*

מראה המקום של ההלכה: *קיצור שלחן ערוך, סוף קס"ז סעיף ג*

הסבר ה"דין" בלשון התלמידים: *איסור גזלה בהלכה הוא שימוש בכוח, תקיפה או הנאה מרכוש או מכספו של אדם אחר בניאוד ברור לרצונו.*

מחברי הפתרון לחידה: *משה, דוד, חייט*

נספח 3 – כרטיסיות להידות ופתרונות

מספר החידה 1 2 3 4 5

החידה

מחברי החידה:

פתרון לחידה מספר 1 2 3 4 5

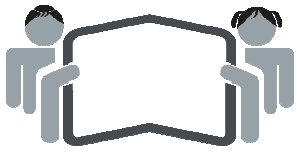
הפתרון

ציטוט ההלכה המתאימה למקרה שתואר בחידה:

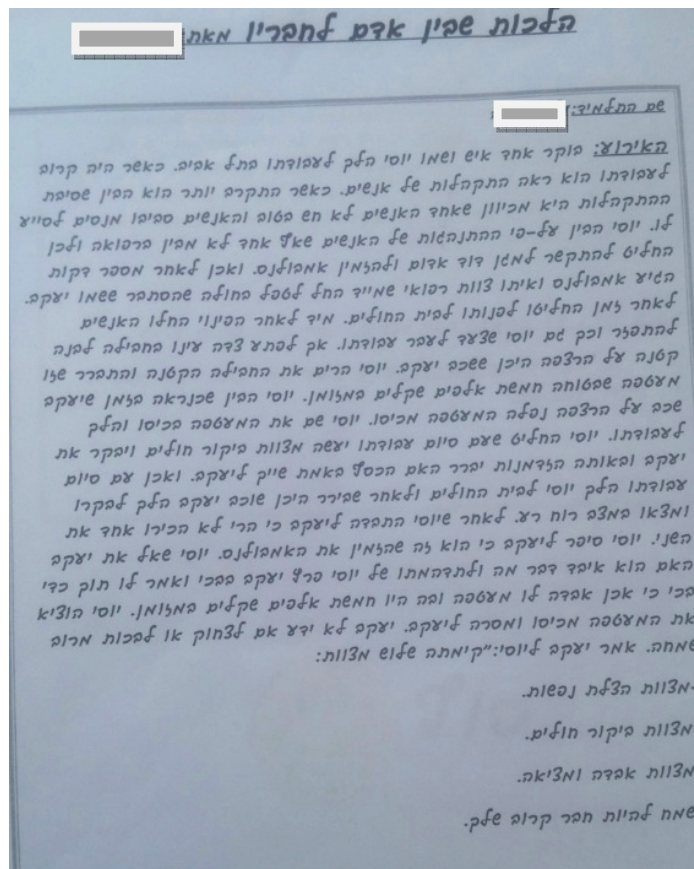
מראה המקום של ההלכה:

הסבר ה"דין" בלשון התלמידים:

מחברי הפתרון לחידה:

דוגמאות לתוצרי תלמידים

מדריך למורה - בין אדם לחבירו - כיתה ה'